

Ny beteende- och personlighetsbeskrivning för hund

En ny mentalbeskrivning för hundar har sett dagens ljus. Beskrivningen har utarbetats inom ramen för projektet Avel för mentalt sunda hundar och är ett bastest anpassat för alla raser. Beskrivningen ger en objektiv bild av hundarna och kommer att kunna vara en viktig hjälp för uppfödare vid avelsplanering och -utvärdering. Dessutom får hundägaren viktig information om sin hunds typiska sätt att vara. En prototyp av beskrivningen har presenterats för SKK:s kommitté för hundars mentalitet och för centralstyrelsen. Nu väntar ett års arbete där beskrivningen ska kvalitetssäkras och få sin slutgiltiga form.

Mentalbeskrivning Hund (MH) har använts av Svenska Brukshundklubben sedan 1997, i första hand med syftet att nyttjas som underlag i avelsarbetet. Efterfrågan på MH har hela tiden ökat, såväl vad gäller antal hundar som mängden raser. I många av de rasspecifika avelsstrategierna för icke-bruksraser, där man uppgett att man vill verka för god mentalitet, har man skrivit att man vill försöka få till stånd fler genomförda MH inom rasen. Efterfrågan på MH är alltså omfattande och kan snarare förväntas öka än minska. Detta – tillsammans med det faktum att MH är anpassat för brukshundar – har gjort att det finns skäl att utveckla en gemensam beskrivning för alla raser.

Beteende- och personlighetsbeskrivningen ska mäta sådant som är viktigt för alla hundar

Syftet med projektet Avel för mentalt sunda hundar har varit att skapa en metod att för avelsändamål beskriva beteendeegenskaper hos hundar. Målet är att de egenskaper som mäts i beskrivningen ska visa höga arvbarheter och ha en stark koppling till vardagsbeteenden av vikt för alla raser. Beskrivningen ska även ge information om hundens grundläggande personlighetsdrag.

Genomförd beskrivning resulterar i en objektiv och neutral bild av hundens mentala egenskaper. I beskrivningen görs alltså ingen värdering av hundarna. Vad som är ”bra” eller ”dåligt” skiljer mellan raser och är uppfödarens och rasklubbars sak att avgöra.

Eftersom beskrivningen ska vara relevant för alla grupper av hundar kommer den inte att kunna mäta allt som är viktigt för varje enskild ras. Det kan därför finnas skäl att utforma kompletterande moment eller metoder som fångar beteendeegenskaper av mer specifik betydelse för vissa raser. I flera fall finns redan sådana, exempelvis SVaK:s Arbetsbeskrivning och SSRK:s Funktionsbeskrivningen för retriever. Den nya beteende- och personlighetsbeskrivningen ska med andra ord ses som en ”bas” och inte som något som mäter ”allt” av betydelse.

Beskrivningens utformning och fortsatt utvecklingsarbete

Beskrivningen innehåller sju testmoment: Främmande person, Föremålslek, Matintresse, Visuell överraskning, Skrammel, Närmande person samt Underlag. I varje moment registreras ett antal olika beteenden vid upprepade tillfällen. Exempel på vad som mäts är nyfikenhet, hotfullhet och uthållighet i försök att komma åt mat. Vid sidan av detta gör beskrivaren en skattning av hundens personlighet utifrån åtta övergripande egenskaper. På detta sätt ökar chansen att få en rättvisande bild av hunden. För att ytterligare komplettera den information som fås genom beskrivningen kommer hundägaren att fylla i ett frågeformulär innan den genomförs.

För att hundägaren ska få en bild av hur hunden reagerat i testsituationerna och vad detta betyder i verkligheten kommer beskrivaren att ge en muntlig förklaring efter testet. Denna görs utifrån ett sammanfattande hundägardokument som ägaren får ta med sig hem.

Under 2010 kommer projektgruppen att fortsätta utveckla metoden. Målet är en officiell version som kan börja användas andra halvåret 2011. Vägen dit går via beskrivningar av ett antal hundar, vars resultat bland annat kommer att jämföras med beteenden i vardagen och i andra situationer. En grupp hundar kommer även att göra upprepade beskrivningar under året, allt i syfte att undersöka och säkra beskrivningens kvalitet.

Vi har i Sverige en lång, framgångsrik och internationellt respekterad tradition av mentaltester och –beskrivningar av olika slag. Vi hoppas och tror att den nya beteende- och personlighetsbeskrivningen kommer att bli ett värdefullt och uppskattat verktyg i arbetet med att skapa ännu bättre hundar, till glädje inte bara för hundarna själva utan också för deras ägare och uppfödare!

Projektgruppen Avel för mentalt sunda hundar den 18 februari 2010

Curt Blixt, Per Arvelius, Kenth Svartberg & Sophia Trenkle-Nyberg

Rapporten för det arbete som gjorts inom projektet Avel för mentalt sunda hundar finns att ladda ner på SKK:s hemsida (www.skk.se). Rapporten har namnet *Utarbetande av ett beteende- och personlighetstest för avelsändamål*, och innehåller förutom beskrivning av testprototypen och testprotokoll även bakgrundsfakta och redogörelse för överväganden som gjorts under arbetets gång.